Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

GÖTEBORGS UNIVERSITET

Stockholm. Gernandts Boktr.-Aktieb.

N:r 4 (267) Fredagen den 27 januari 1893. 6:te årg.

Prenumerationspris pr år:
Idun med Modetidning och kolorerade planscher ..... kr 9 —
Idun m. Modet. utan kol. pl. » 7 50
Idun ensam ..... » 5 —

Byrå:
Klara v. Kyrkogata 7, 2 tr.
(Aftonbladets nya hus.)
Prenumeration sker å alla postanstalter i riket.

Redaktör och utgifvare:
FRITHIOF HELLBERG.
Träffas å byrån kl. 12—1.
Allm. Telef. 61 47.

Utgifningstid:
hvarje helgfri fredag
Lösnummerspris 15 öre
(vid kompletteringar).

Annonspris:
35 öre pr nonpareillerad.
För »Platssökande» o. »Lediga platser» 25 öre för hvarje påbörjadt tiotal stafv
Utländska annons. 70 öre pr nonp.-rad

Emilie Billmark.

Det är ofta på främmande mark, som landsmanskapets band fastast sammanknytas. Gemensamhet i språk, minnen och många andra förhållanden hålla där tillsammans personer, hvilka i hemlandet kanske aldrig skulle plägat något umgänge, och för mången får fosterlandet betydelse, först när man ej längre vistas där. Den som länge bott bland främlingar vet hvad det vill säga att långt från det gamla hemmet träffa tillsammans med dem, som också tillhört detta och känna deltagande för allt som rör det.

Men det är en plats på jorden, där det otvifvelaktigt är svårare än på alla andra ställen att göra ett för den platsen främmande landsmanskap gällande. Det är *Paris*. Vanligtvis känner man sig så upptagen af hvad som där försiggår, har så mycket att se, lära och iakttaga dagligen och stundligen, att minnet af det gamla hemmet tränges i bakgrunden, och småningon förvandlas man, icke kanske till fransman, ty det blir åtminstone en nordbo aldrig helt och hållet, så mycket man än pratar om,

att svenskarne äro nordens fransmän, men väl till världsmedborgerlig parisare. Den rätta världsstaden är Paris, den enda kan man säga, ty hvarken London, Berlin eller Wien äro det i samma mening som den stora franska staden, och på andra sidan världshafvet lär väl icke någon plats kunna täfla med denna.

Just af den orsaken är Paris icke ägnad att hålla tillsammans de svenskar, som där uppehålla sig. Man talar visserligen om den »svenska kolonien» där, men det är ett mycket obestämdt begrepp, *var* det åtminstone ännu för icke synnerligt lång tid sedan, och de skandinaviska föreningar, som bildats i Paris, ha varit lika många som kortlifvade. Litet hvar af de nordbor, som bott någon längre tid i Paris, har varit med om att grunda en skandinavisk förening, men också sett den föreningen tyna bort och aflida.

Under sådana förhållanden är det så mycket anmärkningsvärdare, om en person kunnat under årtionden utgöra nästan medelpunkten för ett visserligen icke vidsträckt, men ganska fast *svenskt*

Hvad är vårt lif? Ett moln, som flyktigt simmar
Kring rymderna på ödets kalla ilar.
Förvandladt evigt, aldrig det sig hvilar
Och varar högst en sommaraftons timmar.

E. J. Stagnelius.

umgängeslif i Paris. En sådan person är fru *Emilie Billmark*, som den 23 dennes hann den aktningsvärda åldern af *åttio* år och hvars födelsedag då firades af hennes landsmän i Paris samt ihågkoms af gamla vänner äfven i fäderneslandet.

För några och trettio år sedan, då den, som skrifver detta, anlände till Paris för att där stanna, var det isynnerhet tre svenska hus, som samlade landsmän hos sig. Ett af dessa var mycket olikt de tre öfriga och har visst aldrig, fastän ganska orätt, erkänts som af någon synnerlig betydelse för de svenskar, som då funnos i Paris. Det var svenska och norska sändebudets. Friherre Georg Nicolaus Adelswärd förmådde icke upprätthålla de gamla traditionerna från excellensen Löwenhielms dagar, som dennes efterträdare grefve Manderström under den korta tid han innehade ministerplatsen med framgång hade återupplifvat, men frih. Adelsvärd var dock en hedersman med aldrig tröttnande välvilja för de landsmän, som vände sig till honom, och den gästfrihet han mot dem utöfvade i sändebudsbostaden vid Rue d'Anjou Saint-Honoré torde icke böra förgätas.

En annan landsman i vida blygsammare förhållanden tröttnade aldrig att stå till tjänst för de svenskar, som behöfde hans biträde, och dessa voro ganska många. Det var konsul Fahlman, f. d. chancelier vid franska beskickningen i Stockholm, då bosatt som kommisionär i Paris. Till hans lilla kontor vid Rue d'Alger hittade landsmännen alltid, då de sökte hjälp och vägledning i den stora staden, men icke få bland dem samlades också gärna i familjen Fahlmans hem, fem eller sex trappor upp i ett stort hus vid Rue Saint-Honoré, där man alltid fann svensk gästfrihet, glädje, hjärtlighet och musik.

Ännu flere kanske hittade den för de fleste ganska långa vägen upp till öfre ändan af Rue de Rennes, en då af de bredare och gladare gatorna på vänstra Seinestranden. Där, helt nära Boulevard Montparnasse och västra järnvägsstationen, fanns ett litet svenskt hushåll fem trappor upp, och detta var kändt och omtyckt af alla svenskar i Paris.

I den lilla, nätta och prydligt ordnade våningen hade då länge bott och bodde sedan under ytterligare ett par årtionden en bekant svensk konstnär och hans maka. Hans namn var Karl Johan Billmark, en af den svenska konstakademiens och gravören Forssells lärjungar, men vid den tidpunkt jag nu afser sedan ett fjärdedels århundrade bosatt i Paris, utmärkt litograf, fin och smakfull tecknare, en äkta konstnärsnatur. Hans i synnerhet från färder vid Rehn, i Schweiz och Italien samlade »Pittoresk resetur från Stockholm till Neapel» hade redan gjort honom känd, och nu höll han på med den stora samling af utsikter och interiörer från Stockholm, Upsala, Gripsholm, Skokloster och Sigtuna, som under det gemensamma namnet »Sverige» vardt hans förnämsta verk.

Det var således svenska minnen och svensk konst, som sysselsatte Billmark i världsstaden, och allt i det lilla konstnärshemmet talade om kärlek till fädernebygden och gaf en egen prägel af svenskhet åt detta hem, hvars medlemmar dock icke på många år skådat fosterjorden, men där i synnerhet den älskvärda värdinnans personlighet gaf svenskheten en egen dragningskraft. Strängt arbete fyllde makarnes dagliga lif. Ordning och redbarhet utgjorde grunden för deras verksamhet. Vid den talangfulle och flitige konstnärens sida stod hans maka uppmuntrande och kärleksfullt intresserande sig för hans sträfvanden. Hon var solen i detta hem, den väna kvinnan, sträfsam i det dagliga värfvet, men med förnöjsamhetens leende, mild och hjärtlig i allt.

Så kom krigets tid och med den belägringen af Paris. Konstnären nalkades sjuttiotalet, men oaktadt att hans synförmåga redan länge icke varit just den bästa, ägde han dock både arbetshåg och arbetskraft. För de försakelser och lidanden, som belägringen medförde, dukade han, oaktadt all kärleksfull omvårdnad af den trogna makan, likväl under. I november 1870 afled Karl Johan Billmark. Ännu i många år lefde hans änka kvar i det gamla huset vid Rue de Rennes, ensam, men ingalunda öfvergifven af de vänner hon förvärfvat och ej heller någonsin själf öfvergifvande sina gamla sträfvanden att sprida glädje och belåtenhet omkring sig.

Fru Billmark är fortfarande det älskvärda och bildade fruntimmer, som hon alltid varit, och de åttio åren ha icke brutit hennes kraft eller skymt hennes blick för det sköna och ädla i lifvet. Hon är ständigt intresserad af all skön konst och räcker gärna en skyddande hand åt unga konstnärer och konstnärsämnen, gästfritt mottagande så väl resande landsmän som de svenskar, till och med de skandinaver, hvilka längre tid uppehålla sig i Paris. Ännu står hon upprätt, glad och förtröstansfull, njutande af den lyckliga ålderdom, hvaraf hon gjort sig så väl förtjänt.

Så skildras hon af dem, hvilka på senare tiden haft nöjet att se henne, och af ett bref, hvaraf jag haft tillfälle att taga del, till en i Stockholm boende yngre väninna, kan man finna, att hon med nästan ungdomlig hand förmår att fortfarande gifva fint och träffande uttryck åt hvad hennes varma hjärta känner.

Visst är, att hon lefver i kär hågkomst äfven hos dem som icke på lång tid haft tillfredsställelsen sammanträffa med henne, och att hennes namn alltid skall nämnas med aktning och vördnad.

Claës Lundin.

Yrväder.

Jag vaknade här om morgon
Och trodde det knappt vara sant
Att snöhvit som lärft var gatan
Och yrvädret rätt bastant.

En flykting, som kommit åter!
En nordisk vinter igen!
Det gladde mig, som jag hade
Sett åter en barndomsvän.

Ett tack och ett ärligt handslag
Med snöboll i kraftig hand.
Välkommen till hemmet åter,
Du son utaf nordanland.

Jag älskar de hvita flingor
Och spårar din andedräkt
I rosorna uppå rutan,
Det är, som vore vi släkt.

De tala om flydda dagar
Med is uppå kärr och sjö,
Där kolryss och timmerforor
Framvälta i alnsdjup snö.

Hvar bidade du så fjärran?
Du bannar med rätta, tycks;
Du kände dig icke hemma
Bland söderns vekliga lyx?

När förr du steg ned från fjällen,
Du mötte en härdad stam;
I skinnpäls och grofva vantar
Den bröt genom skogarne fram.

Nu möter en släkt i zobel
Och frasande silkesbräm,
Som blott vid en fläkt af nordan
Ses darra i hvarje lem.

Du bredde ej förr ditt täcke
Till dok öfver ve och nöd;
Du värjde vår svenska frihet
Och skyddade folkets bröd.

Dock faller det än, som fordom,
Vid rytande storm och brak
Så tätt intill modersbarmen
Med veck öfver hemmens tak.

O, fosterland, skönt du bäddas
Att hämta hvila och kraft
Till spirande nya skördar
Af flingornas närande saft!

O, kunde som de vi skydda
Och nära din framtids glans!
Hur härlig ej vore den lärdom
Oss möter i flingornas dans.

Jag älskar de hvita flingor
Och rutans vattrade ros,
Blott än de komma som fordom
Och kyssas af vårsol sin kos.

Det mäktiga språk, de tala,
O, komme det ej på skam,
När kanske en gång på allvar
Ett oväder bryter fram!

Klippans son.

Sen till, att *Idun med Modetidning* finnes hos alla edra bekanta!

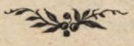

”Dansa svenska!”

Älskvärda läsarinna!

Har ni ej under senare år, ej blott enstädes, utan på många skilda håll, hört en klagan, att dansen för nutidens ungdom vore af vida ringare intresse än för närmast föregående generationer. Har ej osökt den tanken trängt sig på eder vid äldre personers berättelser om dansen i deras ungdom, att i våra dagar Terpsichores välde vacklade, att vår ungdom ej med den rätta ifvern och hängifvenheten öfvade sig i denna förlustelse. Och hvilken skulle då orsaken vara därtill? Är ungdomen nu mera bekväm än förr? Eller är de gängse dansernas dragningskraft förminskad?

Och hur skall denna onaturlighet kunna botas? Ty är det ej onaturligt, att denna unga hjärtans glada och friska förströelse råkar nära på i glömska? Vill ni ej göra hvad ni kan för att hindra det? Jo, jag visste nog det. — Men huru? Är nutidens ungdom verkligen så blaserad och bekväm, då fruktar jag, att man måste lämna åt sitt öde både ungdom och dans. Men så illa behöfver det väl ej vara. Är åter den sistnämnda orsaken den verkliga och bestämmande, då skulle en förändring af dansprogram möjligen åter bringa dansandet i flor. Då skulle kanske en snar framtid se dansen gå med samma lust och lif som i forna tider — fastän efter andra melodier.

Våra nuvarande dansprogram med den tröttande upprepningen af vals, polka, fransäs, vals, polka, fransäs, med en och annan instucken hambo eller schottisch, ser jag förbytt till ett helt annat, växlingsrikt och skiftande. Ingen af de nämnda tre danserna har försvunnit, men de intaga ej samma allhärskande rum. Frykdalspolskan, skrälåten, bondkadriljen, jössehäradspolskan m. fl. bilda med dem ett trefligt och skiftesrikt program.

Jag förmodar, att ni, min läsarinna, har sett den vackra samling danslåtar, som upsalaföreningen Philochoros under namnet »Philochorosalbum» gifvit ut till julen. Dessa glada, växlingsrika melodier äro enligt hvad jag låtit mig berättas af denna förenings medlemmar upptecknade här och hvar i Sveriges bygder. Det är således idel svenska danser — för att få nya, intresseväckande behöfva vi sålunda ej gå till främmande land, vi hafva, äfven vi, nationaldanser, fastän de varit förvista från »balerna» alltifrån den tid, då utlandets mode envåldigt dikterade på dansprogrammen: angläs, menuett, écossaise, gavott o. s. v. Det kan vara på tiden, att de nu komma till heders, då på skilda områden den fosterländska känslan börjar vakna. Kommer man till Ryssland — främst står där den nationella mazurkan, till Italien — så skall man där se tarantellan — nåväl, kommer utländingen till Sverige, så vilja vi visa honom *våra* danser.

»Nå, men hvilka äro då fördelarne af de där nationaldanserna?» spörjer ni kanhända.

Den viktigaste, som man kan hoppas på, har jag redan nämnt, den nämligen, att dansen åter blefve ungdomens käraste nöje. Men flere finnas. Man skulle undvika den enformighet, som nu gör sig kännbar äfven hos dem, som äro lifligt intresserade af att dansa, då ständigt samma danser upprepas. Vidare skulle dansens gymnastiska nytta i hög grad ökas, en sak, som ungdomen naturligtvis ignorerar, men som äldre nog skola uppskatta. Den kommer också att te sig skönare och mera skiftesrik, då det blir mera taktmässig dans och mindre rus och flängande. Och jag tror, att man till och med skulle kunna vänta sig en förbättring af den genom tusentals anekdoter förlöjligade balkonversationen. Hur platt, hur löjeväckande är den ej nu i de flesta fall! Men efter en nationaldans — jag vill hålla nio mot ett på, att samtalet efter en sådan blir något helt annat. Och till sist — hvilken friskhet, hvilken sund och glad natur är det ej i dessa danser. Åskådaren skall helt visst genast föredraga dem framför de nu gängse — och huru mycket mer skola ej de dansande själfva då göra det.

Och olägenheterna. Ja, älskvärda läsarinna, skall ni tro mig, då jag säger, att jag hittills ej funnit några. Ni skall kanhända af en och annan (enkannerligen af dessa herrar, som nu beskärma sig öfver det skadliga, det ointressanta och Gud vet allt hvad i dansen) få höra sägas, att de äro alltför besvärliga, alltför invecklade och fordra alltför stor skicklighet o. s. v. De bägge första anmärkningarna behöfver ni ej vederlägga, ty däri visar sig blott makligheten i sin prydno. Hvad den sista beträffar, så bör man vara nationaldanserna tacksam därför.

Ja, nu beder jag eder, älskvärda läsarinna, som tagit del af mina ord, att på nästa bal skänka mig er första dalpolska. Ty ni kommer ju dit, och fastän nu törhända obekant med danserna har ni snart lärt er dem. Och ni tror ju, att modet, denne envåldige härskare i sällskapslifvet, snart har gjort nationaldanserna obligatoriska på alla dansprogram. Och ni är nog som jag säker om, att hafva de en gång blifvit kända, skola de genast bli härskande och omtyckta.

Au revoir då

Er Florentin.

Öfverflödig.

En berättelse från Rivieran

för Idun af ***Rust Roest.***

»Hur står det till i dag, lilla vän?»

Den tilltalade spratt till, hon hade suttit försänkt i sorgsna tankar med blicken fästad på Medelhafvet, som låg solbelyst för hennes ögon. Hotellträdgården, där hon slagit sig ner, prunkade i sydländsk blomsterprakt; uppför balkongernas balustrader slingrade sig rosor och mängde sin doft med heliotropernas genomträngande, mandelliknande vällukt. Den ljumma, blomstermättade luften verkade som orangeriluft och enerverade henne; hon såg blekare ut än vanligt, men det föll henne ej in att besvara frågan, som om den gällt henne själf.

»Han är sämre, tycker jag, det är dåligt.»

Ett par tårar rullade långsamt ner för hennes kinder.

»Gråt inte, lilla vän, så länge det är lif, är det hopp. Jag försäkrar er, att min son var sjukare än er man, och nu är han så frisk, att han i våras gifte sig.»

Den, som talade, var ett äldre högrest fruntimmer med krithvitt hår och ett energiskt utseende, mildradt af ett omisskänneligt moderligt väsen, som verkade ytterst tilldragande. Hon hade för några dagar sedan kommit till Menton för att hälsa på en väninna, och hon hade genast visat sig vänlig mot sin unga landsmaninna, som bodde i samma korridor, och som hon mött, ibland där, ibland ute i trädgården, där hon satt vid den sjuke mannens rullstol, följande hans minsta rörelse med ångestfull uppmärksamhet. En gång förut hade öfverstinnan råkat fru Berg ensam härute, och då hade hon också närmat sig henne med några vänliga, hoppgifvande ord.

Det hon sagt var tröstande, det märktes på det ifriga:

»Är det möjligt — lika sjuk som min man?»

Öfverstinnan nickade och satte sig ner på den stol, fru Berg ställde bredvid sin.

»Ja, han var alldeles uppgifven af läkarne. Ernst var klen från barndomen, den ende af mina barn, som var det. Mina två döttrar äro alldeles friska, de brås på mig, under det min son Ernst, skriftställaren, tagit efter sin far.»

»Dog han i —?»

Hon hade synbarligen lika svårt att uttala ordet, som öfverstinnan att höra det, ty denna svarade ett hastigt ja. Och sedan i samma andedrag:

»Ni kan inte tänka, hvilken skötsel och försiktighet det ville till, för att Ernst skulle få lefva. Åjo, stackare, ni kan nog tänka det! Det hade väl aldrig gått, om vi inte tagit honom med oss till södern, sedan min man blef förbjuden att stanna vintrarne öfver i Sverige. Ernst var femton år, när vi foro till Algier, så voro vi en vinter i Egypten och den sista, min man lefde, på Sicilien. Sedan har jag följt ut med Ernst hvar höst. Antingen hit eller till Nice, Cannes, S:t Remo, Bordighera, Pegli, Nervi. Så nog känner jag till Rivieran. Jag har varit härnere tolf vintrar. Somliga år var det liksom lite bättre, somliga mycket sämre, men alltid var det oro och ångest. Ett år, det var just här nere i Menton, var han, som sagdt, förfärligt sjuk, det var ett under, att han kunde lefva.»

»När man läser er sons böcker, kan man inte föreställa sig, att han varit så sjuk. De göra nog ett vemodsfullt, men alls icke något sjukligt intryck.»

»Ja, det är märkvärdigt, när man betänker, under hvilka omständigheter de äro skrifna. Det bevisar hans stora begåfning. Den framgång han haft har naturligtvis utgjort min största, jag kan nästan säga min enda glädje. Jag skref efter hans diktamen och kunde också hjälpa honom med korrekturläsningen. Han påstod alltid, att han var nöjd med mig, men det gjorde han kanske bara för att glädja mig, för jag hörde honom häromdagen i Rom, när jag var nere och hälsade på honom, säga till sin hustru, att han aldrig haft sådan hjälp som nu, d. v. s. sedan *hon* hjälpte honom. Han hade naturligtvis ingen aning om, att jag hörde det. Han är en sådan god son, att han inte skulle vilja sårа mig för aldrig det.

»Ja, som sagdt, han hade varit så sjuk som det väl är möjligt att vara, när det så småningom började bättras lite. Det var för tre år sedan — ni minns, det var en mycket blid vinter; om det var därför vet jag inte, men hostan minskades och febern likaså, han orkade vara uppe och arbeta långa stunder. Vi voro den vintern i Nice, och det var där vi råkade henne — min blifvande sonhustru».

Fru Berg hade de sista minuterna inte riktigt följt med. Hon hade suttit och hört efter, om hennes man hostade eller ville henne något. De sutto utanför hans rum, till hvilket dörrarna stodo öppna. Han låg på soffan längst inne. Hon kunde se honom, där hon satt. Han sof.

Hon vände sig åter mot öfverstinnan, som fortsatte:

»Det var en helt ung flicka, ett par och tjugu år. Det var jag, som förde dem tillsammans. Vi bodde i samma hotell. Ernst hvarken orkade eller ville gå ner till table d'hôten, så vi spisade på våra rum, jag gick aldrig ut, det var således en ren händelse, att vi blefvo bekanta. Jag hade gått ner i lässalongen för att hämta en bok, och där satt hon och sjöng vid pianot. Hon hade en vacker röst, och hon sjöng några svenska folkvisor, som det kändes så eget och vemodsfullt att höra så långt från hemmet!

»Jag stannade kvar och hörde på henne, och när hon slutat, tackade jag henne. Sedan sjöng hon ett par gånger för mig, och så bad jag henne slutligen komma in till oss en stund, någon dag då hon kunde lämna sin mor, — det var för henne de voro nere i södern, — och sjunga lite för min son, han var så road af musik. Hon hade naturligtvis hört talas om honom och visste, att han var sjuk,— och hon lofvade komma följande dag.

»När jag talade om för Ernst, att han nästa dag skulle få besök af en ung flicka, som lofvat sjunga för honom, blef han riktigt ond på mig. Han »ville inte, att hon skulle komma, ville inte se henne; mamma visste ju, att han inte kunde tåla att ha främmande omkring sig, han ville inte ha och behöfde ingen människa i världen, så länge han hade sin mamma.» Jag sökte öfvertala honom, men sade på samma gång, att om han inte ville, om han inte hade lust, så var det den enklaste sak i världen att ge henne återbud. Gud hjälpe mig så visst, jag låtsade, som om jag önskade det för min skull och inte för hans. Jag började bli rädd, för att han skulle bli människoskygg. Så fort jag inbillat honom, att det skulle förström mig, bad han mig låta saken vara och inte bråka. — Och så kom hon med sina noter. Jag märkte

att hon inte väntat, att han skulle se ut, som han gjorde.»

»Har öfverstinnan sin sons porträtt med sig?»

»Ja.» Hon hade det i ett etui, som hon tog upp ur fickan.

»Hvad han är vacker, sådana härliga ögon, och så ung han ser ut!»

»Han är trettio år. Ja, han är mycket vacker. Det tyckte också flickan, det såg jag på henne. Hon var i början blyg, men det gick öfver, när hon satt vid pianot och började sjunga.

»Ernst låg på chaiselonguen och hörde på henne. När hon slutat, lät jag henne gå, — jag var rädd, att det skulle trötta honom att tala med henne. Men då jag såg, att hennes sång förströdde honom, bad jag henne komma igen, d. v. s. Ernst bad mig göra det, och så kom hon nästan dagligen. Hon erbjöd sig att läsa för honom, det brukade jag annars göra. För öfrigt var det alltjämt jag, som uppmanade henne att hålla honom sällskap, följa oss på våra promenader; det föll mig aldrig in, att det skulle gå som det gick. I början lät han henne passa upp sig, hämta plaiden eller kuddarne, lämna honom det ena och det andra, men sedan blef han otålig och misstyckte, om hon behandlade honom som sjuk.

»Hon upphörde genast, men jag gjorde det inte, jag kunde aldrig tänka mig honom annat än som sjuk, lite bättre, gudskelof, men alltid sjuk, alltid hänvisad till min vård. Jag hade behandlat honom på samma sätt i femton år, ack mycket längre, alltsedan han var född, och nu tyckte han på en gång, att jag pjåskade, att jag öfverdref. »Att mamma inte kunde förstå, att han nästan var alldeles frisk!» Jag trodde, att det var någon ny form af retlighet i lynnet, jag kunde inte fatta, hvarför jag inte längre fick passa upp honom, som jag alltid gjort, inte en gång räcka honom ett glas vatten, när Agnes Strömer var inne. Jag förstod slutligen, att det var, för att inte *hon* skulle betrakta honom som sjuk!»

Fru Berg, som i början trott, att det skulle bli en af dessa vanliga berättelser om fullkomligt tillfrisknande, hon så ofta hört, omtalas för att uppmuntra henne, under det hon inom sig tänkte: hvad hjälper det, att *hennes* man blifvit frisk, om *min* inte blir det, märkte nu, att hon skulle få höra något annat.

Öfverstinnans röst darrade af rörelse, de fina dragen hade fått något hårdt och stelt i uttrycket. Med den samhörighetskänsla, som gör, att de flesta, som lida, lättare deltaga i andras lidande än i deras glädje, lade fru Berg sin hand på öfverstinnans och smekte den sakta.

Öfverstinnan svarade, som om den unga kvinnan yttrat något:

»Ja visst, men jag borde bara varit glad och lycklig, och det var jag också. Han kunde långa stunder sitta och tala med mig om henne, hur förtjusande hon var, hur olik alla andra unga flickor, han hade verkligen aldrig frågat efter någon förr, och det var nog också det, som gjorde, att detta kom så plötsligt, utan förberedelser! Flere gånger tackade han mig »för den bästa idé, jag haft i hela mitt lif,» den att öfvertala honom att låta henne sjunga för sig. Han ville inte resa hem till Sverige denna sommar, han ville försöka, hvad Davos kunde göra för honom. Det hade han aldrig förut velat! Nu sade han, att han *måste* bli frisk, han kände, att han skulle bli det! Han ville inte tala med henne, förrän han var alldeles säker på, att han var fullkomligt återställd; han visste, att denna vinter gjort honom så oändligt mycket godt, men först när vi kommo tillbaka från Davos, skulle han fråga vår läkare om hans uppriktiga åsikt, om han hade rättighet att tänka på sin lycka, binda någon vid sig. Jag satt och hörde på, som jag så ofta hört på andra af hans sangviniska framtidsplaner, som det tyvärr endast velat den minsta lilla oförsiktighet till, ibland endast en plötslig temperaturväxling, en fläkt, för att på en gång nedslå och krossa. Jag tänkte inom mig: ack det går så med detta också, under det jag satt där och hjälpte honom att måla framtiden så ljus och vacker, som han drömde den. Men han fick rätt. När vi på hösten lämnade Davos och foro tillbaka till Nice, där familjen Strömer skulle tillbringa vintern, blef vår doktor alldeles förvånad öfver Ernst. Han hade tilltagit i vikt och orkade gå långa stunder. Jag mätte som vanligt hans temperatur hvarje afton, och det var mycket sällan, och då endast helt obetydligt, som den gick öfver det normala. Doktorn undersökte honom och sade, att högra lungan var fullkomligt frisk, och att endast en högst obetydlig förtätning återstod i den venstra. Han sade alldeles detsamma till mig, då jag talade enskildt med honom, jag trodde inte, att han sagt Ernst hela sanningen. Ja, det var nästan en underbar förändring till det bättre, och om inte något särskildt stötte till, var han öfvertygad om, att Ernst efter ännu denna vinter skulle vara fullkomligt återställd. Rådde honom emellertid att vara mycket försiktig och under några år bosätta sig i södern; inte ens Rivieran var nödvändig, han kunde slå sig ner i Rom, på Capri eller hvar som helst, hinsidan Alperna. Jag skall aldrig glömma, hur lycklig jag var. Min son skulle bli återställd! Doktorn hade sagt, att utan den vård Ernst fått, han nog aldrig skulle kunnat komma sig, de många årens ångest och oro hade således ej varit förgäfves! Det var som om ett järnband lossat kring mitt hjärta, jag grät af glädje och tacksamhet!

»Samma dag friade Ernst.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

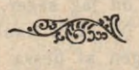

Meddelande.

Som våra läsarinnor erinra sig, utfäste Iduns redaktion i förliden oktober månad

ett pris af hundra kronor

för den bästa uppsats, som inom årets utgång insändes, utredande följande fråga:

Hur skall ett ensamt svenskt fruntimmer praktiskt och billigast möjligt ordna en resa till den stundande Chicago-utställningen, omfattande med vistelsen på platsen en tid af sex veckor?

Under den utsatta tiden anlände fjorton täflande skrifter, bland hvilka, efter grundligt och oväldigt öfvervägande, den med signaturen »***Traveler***» försedda ansågs bäst hafva löst uppgiften och alltså tilldelades priset. Vid den bifogade namnsedelns brytande befanns denna uppsats vara författad af ***herr Gustaf Gullberg, Stockholm,*** hvilken å vår byrå äger att lyfta prisbeloppet.

Ännu en af de täflande skrifterna, bärande författarmärket »***En svensk kvinna***», har synts oss äga afsevärda förtjänster, hvilka vi härmedels velat gifva ett offentligt erkännande, om de ock ej kunnat ernå det utfästa priset.

Vi begynna här nedan införandet af ***hr G. Gullbergs (Travelers)*** prisbelönade uppsats:

* * *

Till Chicago!

Herr Redaktör!

»***Hur skall ett ensamt svenskt fruntimmer praktiskt och billigast möjligt ordna en resa till den stundande Chicago-utställningen, omfattande med vistelsen på platsen en tid af sex veckor?***»

Det är den fråga Ni vill ha besvarad. Men det är sannerligen ej så lätt att svara därpå. Vare sig man gjort en dylik resa själf eller är aldrig så resvan, är det svårt att ordna för en annan, som man ej känner, och om hvilkens *egna* förutsättningar att med eller utan råd och anvisningar *resa praktiskt* man ingenting vet.

Om jag ändå vågar försöket att ge några vinkar, är det i hopp, att de ändå på kunna vara till *någon* nytta och ledning, vare sig för den blifvande lyckliga pristagaren eller andra af tidningens reslystna läsarinnor och läsare.

Jag ber först få förutskicka några

Allmänna anmärkningar.

»***Det är för dyrt!***» ropar man alltid, då det är fråga om resor till världsutställningar. Man får genast klart för sig, att vid alla dylika utställningar priserna på allting jagas upp i det oändliga, och tidningarna fyllas med hårresande beskrifningar öfver dyrheten på platsen ifråga. Detta afskräcker mången från att resa — men borde icke göra det. Ty erfarenheten, åtminstone den jag vid flere utställningar i utlandet gjort, ger vid handen, att detta tal om uppdyrkade priser ständigt är betydligt öfverdrifvet.

Visserligen stiga prisen på i synnerhet rum och mat alltid något i början af en utställningssäsong, men inom kort utjämnar konkurrensen allt igen. I millionstäder som London, Paris, Chicago m. fl. tänka alla vid utställningens början, att *nu* skola de skörda — men så visar det sig snart, att de äro *så många*, som haft samma tanke, att de måste slå ned på sina pretentioner för att vinna något. Så var det i Paris, i Köbenhavn. Det blir säkert äfven förhållandet i Chicago.

»***En dollar är ej mer än en krona!***» är det slagord, hvarmed man söker skrämma från en resa till specielt Chicago. Det talet är nonsens. Må vara, att man alltid vid en kortare vistelse i ett land med högre myntenhet än ens eget får en viss känning af att det mynt, man är van att röra sig med, »krympt ihop», men så långt går det dock ej, att en dollar icke skulle motsvara mer än en krona.

Vi skola således hvarken låta afskräcka oss af det ena eller det andra talet.

Förberedelser till resan.

Min nådiga, Ni har således beslutat att ge er af, och Ni börjar rusta Er till färden. Mitt första råd är då: Tag med Er så litet packning som möjligt! Ni sparar då mycket besvär och många utgifter. Kom särskildt ihåg, att endast *brukade* kläder äro tullfria i Amerika, och att en *en* gång *profvad* dräkt ej räknas för brukad. Om Ni därför har med Er en elegant »paradklädning», som ser alldeles ny ut, så kan det hända, att tulltjänstemannen affordra Er till och med en edlig försäkran, att Ni brukat densamma åtminstone *en* gång. Ni märker, att Ni är i protektionismens förlofvade land. *Handskar* få tullfritt medföras till en mängd af ett dussin par.

Bland artiklar, som tullen håller särskildt skarp utkik på, äro nya kläder, guldsaker, juveler, spetsar, silkesvaror och — cigarrer. Men i detta sista fall behöfver Ni ju ej ha bekymmer.

Således: litet packning och brukade kläder! Tänk vid valet af resdräkt också på, att värmen i Chicago om sommaren är mycket hög, och rusta Er därefter.

En viktig fråga är den om öfverförandet af reskassan. Bästa sättet är nog att taga ett resekreditiv (letters of credit), som Ni kan köpa i hvilken svensk bank som helst. En gång i Amerika, så undvik främmande mynt, rör er uteslutande med landets myntslag och af dessa ej gärna pappersmyntet.

Val af ångbåtslinie.

Frågan, hvilken ångbåtslinie Ni bör välja, kan jag ej besvara — det beror på tycke och smak. Prisen äro i regeln desamma å de flesta af de linier, som stå i närmare för-

bindelse med Sverige. I allmänhet anses de tyska linierna — via Hamburg och Bremen — vara de billigaste och sämsta, de franska linierna — via Havre t. ex. — de, i fråga om kost o. d., bästa, men de engelska linierna, via Göteborg—Hull—Liverpool, de i alla hänseenden solidaste. Af de engelska linierna tyckes Cunard-linien, att döma af statistiken, vara den af *svenska* resande mest frekventerade. Därnäst komma White Star, Inman o. s. v.

Prisen för första klass hyttplatser å dessa linier variera allt efter hyttens läge i skeppet: om den är fullt midskepps, om det är ytterhytt med ljus utifrån eller en innerhytt med blott takljus o. s. v. Sök att erhålla en hytt så midskepps som möjligt och helst ytterhytt. För närvarande kostar en medelgod första klass plats tur och retur från Göteborg till Newyork cirka 550 à 600 kronor. Från Hamburg beräknas den till cirka 500 kronor.

Mycket sannolikt är, att prisen fram på våren och sommaren blifva nedsatta, då stora tillrustningar från ångbåtsbolagens sida göras i och för Chicagotrafiken. Så har t. ex. Cunardbolaget i och för denna trafik byggt tvänne nya jättefartyg om icke mindre än 19,000 tons dräktighet. Från Hamburg och Köbenhavn komma dessutom sannolikt billighetsresor att anordnas. Men oberoende af detta kan man räkna själfva ångbåtsresan fram och åter, inklusive all kost (ej vin), till högst 600 kr.

Då Ni skall skaffa Er biljett, så vänd Er skriftligen till liniens svenske generalagent och undvik mellanhänder. Slå upp i Handelskalendern under rubrikerna »Göteborg» och »Emigrantagenter», och Ni finner alla de namn Ni behöfver.

Beställ biljett i god tid — Ni kan då få tillfälle att å den plan öfver fartygen, som agenten tillhandahåller, välja ut åt Er en god hytt.

Var icke rädd för sjösjuka!

Det bästa sättet att undvika sjösjuka är att ej tänka därpå och — hålla sin mage i god ordning. Inga kurer och ingen medicin i världen hjälpa mot denna sjuka, om Ni angripes däraf, och ett recept som gagnat Per hjälper inte Pål.

Om Ni *vet*, att Ni har lätt att bli sjösjuk, så finns dock ett godt, pröfvadt och absolut oskadligt medel att åtminstone lindra den fruktade plågan. Det består i att på förhand *bromera* sig, d. v. s. genom intagandet af en bromlösning på förhand aftrubba känsligheten hos vissa nervcentra. Se här det lilla receptet, som Ni själf kan inlämna på apoteket utan läkarepåskrift:

»Rec.
Brom. natr. 20,
d:o antim. 20,
Aqu. menth. 120.»

Man tager häraf en tesked tre gånger om dagen i tre dagar *före* sjöresans anträdande. Och så — lycklig resa!

Ankomsten till Newyork.

Den första representanten för den nya världen som visar sig för Er är »The health officer», »sundhetsinspektören», som kommer ombord, innan skeppet nått hamnen. Han följes sedan af tulltjänstemännen. Beträffande tullen har jag redan gifvit Er de nödiga antydningarna.

Innan Ni lämnar skeppet, får Ni afgifva en deklaration om ålder, sysselsättning, nationalitet m. m., allt för statistiken.

Vid ankomsten är det vanligt, att den resande ger skeppets steward en dusör af ett par dollars och de andra tjänarne i proportion därefter.

Nu är frågan: ämnar Ni bege Er direkt till Chicago och först på återvägen stanna några dagar i Newyork, eller önskar Ni hellre att först bese denna Nordamerikas största stad? Det är en smaksak. Ni har ju ej lång tid på Er. Om jag beräknar resan från Göteborg till Chicago och åter till minst 25 à 26 dagar, återstå af de anslagna sex veckorna eller en och en half månad blott 18—20 dagar. Det gäller därför att ekonomisera lika mycket med tiden som med penningarne.

Jag skulle råda, att Ni beger Er direkt till Chicago och först på hemvägen stannar i Newyork. Ni kan då med mera lugn — och vana — njuta af dess skönhet. Jag utgår således från den förutsättningen, att Ni följer detta råd. Då behöfver Ni ej nu skaffa Er något rum i Newyork, utan första och enda åtgärden är att skaffa Er biljett från Newyork till Chicago.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Vår pristäfling

— att af de i ordet **fosterland** *ingående bokstäfverna bilda det största antal svenska ord — synes ha väckt ett lifligt och allmänt intresse. Hundratals skrifvelser med förfrågningar om de närmare villkoren inflyta. Vi kunna med bästa vilja omöjligt medhinna att enskildt besvara dem, utan skynda att här offentliggöra detaljbestämmelserna. Som regler för täflingen gälla alltså:*

1) Inga ort- eller personnamn få medtagas. Således **icke** *ord sådana som »Trosa», »Edla» och liknande.*

2) En och samma bokstaf får ej användas mer än **en** *gång i samma ord. Således* **icke** *ord sådana som »tafla», »anfordran» och liknande.*

3) Utländska ord, som vunnit så allmänt bruk i vårt språk, att de kunna anses försvenskade, må få medtagas. Således ord sådana som »tenor», »ters», men **icke** *mindre allmänna såsom »feodal», »fenol» och liknande.*

4) Endast **en** *böjningsform får upptagas af samma ord. Således t. ex.* **icke** *både nominativen »lod» och genitiven »lods»,* **icke** *både imperativen »red» och infinitiven »reda» och liknande.*

5) Likaljudande ord, som tillhöra olika ordklasser eller ha olika betydelse, få endast upptagas en gång. Således må ord sådana som »ros» (ros = blomma, ros = sjukdomen, ros = beröm) eller »tro» (substantivet tro och verbet tro) hvartdera upptas blott **en** *gång.*

6) För stafningen kunna ej allt för stränga gränser rättvisligen fastställas, utan godkännas allmänt vedertagna stafningssystem.

7) Alla deltagande skrifter skola å kuvertet förutom adress vara betecknade med orden »Iduns Chicagotäfling» för att **obrutna** *förvaras intill täflingstidens utgång, då de brytas i närvaro af prisdomarne.*

8) Hvarje täflande bör ordna antalet af sina funna ord i tio grupper, så att alla ord med samma begynnelsebokstaf komma efter hvarandra, samt själf hopsummera och angifva summan under listan.

Villkoret för att få deltaga är endast, att man är prenumerant på Idun för innevarande års tvänne första kvartal, samt att prenumeration ägt rum före den 10 instundande februari.

Alla lösningar böra innehålla prenumerantens namn, som absolut hemlighålles för utom redaktionen stående, äfvensom uppgift på det ställe, där prenumerationen ägt rum. Endast de vinnandes namn offentliggöras i Idun Lösningarna insändas till Iduns Redaktion, Stockholm. Dessa utförligare meddelanden om täflingen samt **uppgift om prisdomare m. m.** *införas i första februarinumret af* **Idun.** ***Täflingstiden utgår den 1 instundande mars.***

Redaktionen.

För Adam var paradiset hem. För de goda af hans afkomlingar är hemmet paradis.

Gå hellre femton mil för att tala med en vis man än en half mil för att se en vacker stad. *Lord Essex.*

Om "Iduns julklappsbasar", filosofen Platon och det skönas idé.

Det är droppen, som kommer krukan att rinna öfver. Det är en del af idéerna i Iduns senaste »julklappsbasar,» som kommer mig att gripa till pennan för att uttala mig om en sak, som i sig själf är god, men som dock synes på väg att svårt urarta. Ofta har den våda, som hotar smakriktningen inom handarbetenas område, föresväfvat mig. Med innerlig tillfredsställelse har man under många år haft tillfälle att se och glädjas öfver, hvad »Handarbetets Vänner» och andra föreningar eller enskilda ifrare för kvinnoslöjden mäktat åstadkomma. Oaktadt allt hvad som gjorts och göres, tränga dock tid emellan bubblor upp från en smaklöshetens dy, som för ett estetiskt sinne förefaller rent af bedröflig. Man kan i »damernas egen Idun» — denna välredigerade, ett stort behof fyllande tidning — ibland få se *insändt* ett och annat från skilda håll, som kommer en att förvånas!

Det står tämligen illa till med våra svenska damers smak — och det naiva uppenbarandet däraf skvallrar bäst, om hur det ter sig bland en del af dessa flitiga, företagsamma och uppfinningsrika varelser!

Att tänka sig, hur tusentals kvinnor veckorna före jul sätta hälsa, krafter och pengar till för att värdigt kunna uppträda med »gåfvor och gengåfvor» af alla slag, många kanske efter de vinkar de fått i »Julklappsbasaren»! Iduns pristäfling synes mig af flere skäl förträffiig, särskildt för sitt uppfostrande och ledande syfte. Men också — för att man genom den får reda på hvad somliga kvinnor — från skilda håll af landet — betrakta som »verkligt originella och trefliga» beskrifningar på arbeten. Redaktionens upprop gick mycket riktigt ut härpå och undanbad sig »kritiklöst hopfördt likt och olikt!»

Skulle jag själf nödgas visa ett gladt och tacksamt anlete (de allra minsta gåfvor — skänkta af kärlek — förtjäna ju ett innerligt tack) för presenter, så olämpliga som dessa, om hvilka jag vill tala — så undras mig, om jag ej i det ögonblicket måste låta människokärleken segra öfver sanningskärleken! Och om jag vidare tänker mig, att alla dessa julklappar skulle inregistreras i mitt lilla, men smakfulla hem, då ryser jag och inser, att det är ett sannt ord detta: »bättre att gifva än (emot-) taga.» »Moster Gustafva» t. ex., hvilken af en »muff gjorde en matta åt mormor,» skulle jag gärna vilja säga några ord i all vänlighet. Och om andra af »Julklappsbasarens» deltagarinnor ville lyssna till en gammal tants gnat, skulle det glädja henne.

Det är nog bra att af intet få mycket, att af enkla medel åstadkomma något praktiskt, nyttigt eller vackert, men månne man ej ofta skjuter öfver målet och åstadkommer det rakt motsatta? För

att nu hålla mig till »Moster Gustafvas» matt-idé, så trots att den talrika barnskarans pappa fann den »urstilig» och hans välvilliga ungdom jublade i kapp med den påhittiga mostern, tillåter jag mig en invändning.

Hade inte skinnet af den gamla muffen (att den var gammal, bevisar dess storlek), fodradt med »en potatissäck», passat bättre ihop med en helt beskedlig, enkel bård af mörk filt? Förutsatt att nu muffen *skulle* användas till matta! Några cm. grof filt står i ett helt annat pris än gammal brokad. Kunde inte moster Gustafvas brudkjol kommit till mera heder än att blifva kant åt det gamla ruggiga skinnet? Det hade varit mera praktiskt att köpa *ny* filt och att af brudkjolen af »tjockt sidenliknande tyg med inväfda bjärt röda rosor och blå förgätmig-ej» ha åstadkommit ett *vackert, artistiskt* arbete. Hur ful, rent ut, är inte sammansättningen af svart skinn, sidenliknande brokad och tjock trefärgad ullsnodd. Men gammalt siden är, som sagdt, en vara, som står högt i pris, som anses för ett verkligt »fynd» att komma öfver och lämpar sig till sällsynt vackra arbeten.

Verkligen trodde jag inte också, att vi voro så långt hunna, att vi hvarken broderade med pärlor eller sydde hårarbeten! Hu då!

Det är inte min afsikt att såra någon, det skulle göra mig allt för ondt. Min mening ville jag blott ha fullt uttalad: *smakriktningen måste rättas!*

Om vi kasta en blick på andra länders kvinnor, på deras arbetsduglighet och på halten af deras arbeten, så möta oss helt andra syner. De engelska kvinnornas energiska driftighet och förträffliga och solida resultat slå en med beundran. Holländskan och schweitziskan äro kända för praktisk duglighet och rika produkter däraf, belgiskan berömd för handafärdighet, särskildt i spetsknyppling. Österlandets dotter — kvinnan utan högre odling — sömmar sina konstrika broderier i silke och guld. Och hvem öfverträffar fransyskans kvicka fyndighet och uppfinningsrikhet, hvem hennes fiffiga fingrar, hennes förmåga att af det minsta kunna göra underverk? Se henne, från den förmögna damen ner till handtverksdottern, se hennə vrida till en rosett, kokett knyta ett band, arrangera en mössa, en hatt, hur blir inte allt hvad hon för emellan sina fingrar smakfullt och elegant!

Svenskarne skyllas ju för att vilja efterhärma de stora kulturländernas seder och bruk, att vilja tillägna sig allt möjligt — ondt som godt! Kanske kan detta vara en svaghet, men det innebär ock en styrka.

Detta att kunna tillägna sig, snabbt tillgodogöra sig, visar en känslighet för intryck, som är att beakta och gilla. Kunna och böra ej våra kvinnor med fog uppmuntras att förvärfva sig andra länders rika konsterfarenheter i slöjd och handarbeten? Den svenska kvinnan besitter en seg energi och märg i viljan. Med de förutsättningar hon äger står det i hennes eget skön att vinna hvad som felas henne.

Men nu hör jag eder otåligt ropa: och allt detta, bara för det »moster Gustafva» slaktade sin gamla omoderna muff och gjorde en matta däraf; för att unge »Kirre» af kokerskan grälade sig till några struntsaker, som onekligen passade bäst åt »myrorna», och fick ett bordkrocket däraf; för att »Ella» ville belamra spelbordet med dussintals små lappar och »Finskan» förvara sina specerier i broderade påsar, »Essy» spatsera i sina förfäders gehäng, »Vainqueur» lägga konfekt i buteljhölster och »F. S. — *last but not least* — brodera kamfodral och cigarretui med sin kärestas hår i korsstygn!!

Ja — bara därför! Bara därför, att dock vår smak är oss gifven som en vårdare af det sköna inom och utomkring oss och att vi måste tukta den till att noga sköta detta sitt kall. Redan en forntida vis, den gamle Platon, skrifver:

»*Detta är den rätta vägen till kärleken*, som man, ensam eller förd af en annan, måste beträda: att man utgår från de enskilda sköna föremålen och, för att nå det högsta sköna, alltjämt stiger uppåt liksom på trappsteg, från de kroppsligt sköna tingen till de sköna sederna och handlingarna, till dess man slutligen lär känna själfva *det sköna idé!*»

Ursula.

Tomma äro alla ställen i världen för den okunnige.

Hinduiskt ordspråk.

Det är lättare att stifta fred inom Europa än att bilägga en tvist mellan två kvinnor.

Ludvig XIV.

»Maten är halfva födan».

Ett realistiskt inpass

af

Ellen Bergström.

Min läsarinna, hvad är det, som enligt din mening skapar hemtrefnaden? *Penningen* skall du ej tveka att svara, så vida du hör till de många husmödrar, som knoga och knoga för att få debet och kredit att gå i hop. Har man Fortunatus' pung, menar du, ingen konst då att göra hemmet trefligt, själf vara vid godt mod och för man, barn och tjänare hafva allt efter deras önskan. Men jag ber dig, som var så snar att svara, titta för ro skull in hos de rika, och du skall få se, att penningen ensam »verkar det visserligen icke.» Kanske mötes du just där af grälande tjänare, missnöjda barn, af en under det stora och myckna lika nedtyngd husmoder som du själf under brödbekymren, af en gnatig och retlig äkta man. Och i hur många rika hem går ej den farliga sjukdomen spleen — ledsnadens, öfvermättnadens och ledans sjukdom —; huru oftagömma de ej det, som engelsmannen kallar »the skeleton in to house»; något hemskt, en olycka, något som behöfver försonas, men svårligen låter sig försona, som aggar midt under festvimlet, som plötsligt stinger till midt i glädjen . . . Men låtom oss ej förirra oss in på det tragiska!

En mera idealistiskt anlagd natur, som framför allt icke känt bristen på nyss nämnda vara, men så mycket mer på denna ljufva känsla af öfverensstämmelse med omgifningen, som tycker sig ensam och oförstådd, hör jag på min fråga svara: *sympatien.* Ja visst, ja visst, det kan ej nekas, att den spelar en viktig roll för lyckan, men till så höga ting som till den Guds gåfvan var det nu egentligen ej meningen att detta lilla kåseri skulle svinga sig — det vill endast helt anspråkslöst röra sig kring en af de afdelningar, som sortera under lyckan: *hemtrefnaden.*

Utan att emellertid vilja underskatta vare sig penningen eller sympatien, äfven såsom medverkande för underafdelningen i fråga, och väl vetande, att andra faktorer också böra tagas med i räkningen, vill jag här för min del som ett af de allra viktigaste bidragen till hemtrefnaden framhålla: *ett godt bord* och *angenäma måltidsstunder.*

Missförstå mig ej! Det är icke läckergommarnas af aptitretande medel, sällsyntheter för årstiden eller klimatet, gamla viner m. m. öfverfyllda bord, jag menar — jag vill visst icke uppmuntra vare sig finsmakeri eller frånsseri och vet nogsamt, huru långt sådant kan urarta — men hvad jag menar är det bord, där den välsmakande, tillräckliga och sunda spisen vittnar om husmoderns omsorg, intresse, förstånd och insikter. Jag vågar påstå, att samtliga hemmets medlemmars hälsa, goda lynne och trefnad äro i hög grad beroende af huru frun i huset uppfattar sin ställning till matfrågan, hnru pass hemmastadd hon är i den kulinariska vetenskapen.

Det låter mycket lågstämdt detta, och du tvekar att gifva mig rätt. Men jag ber dig: betrakta då mannen, när han på middagen kommer hem från det tröttande arbetet, måhända nedslagen af någon motgång eller förtretlighet, och hans blick faller på det väl dukade bordet, där redan rostbiffen ångar emot honom och ölkannan skummar. Ljusna ej hans drag? Får han ej liksom lif på nytt, och äro ej snart alla obehagliga intryck utplånade, tröttheten försvunnen och ett gladt samspråk i gång, under det hustrun skär för åt honom den ena saftiga köttskifvan efter den andra. Månne hon ej ock vid dessa tillfällen får höra månget smeksamt, uppmuntrande ord, som upplifvar hennes lynne och gör henne godt djupt in i själen. Och är icke detta också rätta tillfället för henne att få honom gå in på någon hennes önskan eller älsklingsplan? Men tyst, tyst, låtsa ej om det! För den tjuguåriga kvinnan låter det som en paradox: »vägen till din mans hjärta, går genom hans mage,» men den erfarna trettioåriga har ofta nog fått besanna orden.

Se honom i stället, då biffsteken har något besläktadt med guttaperka, och hör kvickheter sådana som: »till det här skulle behöfvas en ångsåg»; se den stackars hustrun kämpa mot tårarna och göra det ena fruktlösa försöket efter det andra att öfvervinna den tryckande tystnaden, och du skall ej längre tveka att, hvad hufvudpersonen i familjen angår, gifva mig rätt, tusen gånger rätt.

Tillstå vidare, att det är ett nöje, som försätter både mor och barn i godt humör, då den matfriska barnskaran vid frukostbordet sätter i sig den kraftiga chokladen och de hembakta skorporna eller äggen och smörgåsarna. Då de därpå med lustigt mod, glada och ifriga, rusa till skolan, erfar då ej modren en känsla af belåtenhet öfver att i sin mån hafva motarbetat blodbrist, håglöshet och kraftlöshet hos dem? Säkert skola de arbeta med lif och lust!

Stackars de barn, som i sista minuten, medan deras mamma kanske ännu sofver efter föregående aftons festtillställning, få framslängd åt sig en skål brännhet välling eller en kopp dåligt kaffe, som de ej hinna dricka ur. Huru skola de reda sig med skolarbetet? Följa vi dem, skulle vi nog få se dem sitta likgiltiga, frånvarande och dåsiga under lektionstimmarna. Barnen själfva veta ej, hvad som går åt dem, de höra ej med öronen och se ej med ögonen — men det är hunger. En läkare berättade mig, hur han tillkallades i ett hus, där dottern tynade bort. Hans vana blick upptäckte svält, »gentil svält».

Och du själf, i huru olika stämning försätter dig ej om morgonen det starka, rensmakande kaffet mot det slags dekokt, som nog litet hvar af oss en och annan gång fått göra bekantskap med, som skall föreställa kaffe, men i själfva verket är en parodi därpå! Af det förra mår du väl och känner dig upplifvad, af det senare blir du sur till lynnet och får magsyra.

(Forts. o. slut i nästa n:r.)

Ur notisboken.

Camilla Collett, den frejdade norska författarinnan, hvars bild Idun förliden sommar tecknade för sina läsarinnor, fyllde i måndags i Kristiania 80 år och var med anledning häraf föremål för stor hyllning. Hon fick under dagens lopp mottaga hundratals lyckönskningar i form af telegram och blommor från in- och utlandet äfvensom mångfaldiga andra bevis på sympati. Kl. 2.15 satte sig ett långt, uteslutande af kvinnor bestående festtåg i rörelse till författarinnans bostad, hvarest hon, omgifven af barn och barnbarn, upprepade gånger måste visa sig i fönstret. Därefter uppvaktades hon af en deputation, hvarvid fru Ullman till författarinnan öfverlämnade en praktfull, stor blomsteruppsats från Kristianias kvinnor.

Studentersamfundet gaf senare en fest, som bevistades af så många deltagare, som lokalen kunde rymma. Många kunde icke få biljetter till festen. Under festens gång talade prof. Dietrichson och fru Ragna Nielsen för författarinnan, som tackade för de för henne uttalade lyckönskningarna. Festen var ytterst animerad.

Kl. 9.30 företogo studenterna ett fackeltåg till författarinnans ära, hvarjämte de för henne utbragte ett »lefve!»

Fru Collett hälsade de förbipasserande studenterna från sitt fönster. Vid Wergelandsmonumentet, förbi hvilket fackeltåget äfven passerade, fortsattes ovationerna.

*

Afliden konstnärinna. I lördags på förmiddagen afled å Sofiahemmet härstädes efter en genomgången operation genre- och landskapsmålarinnan *Virginia Larsson*, uti en ålder af 48 år. Hon var född i Stockholm 1844 och studerade vid konstakademien härstädes, men erhöll äfven privat undervisning i landskapsmålning af E. Bergh och i akvarellteknik af Egron Lundgren. Hon uppträdde första gången 1868 med ett landskap på akademiens utställning; härefter begaf hon sig till Frankrike och Italien samt uppehöll sig i fem år i Rom, ifrigt sysselsatt med konststudier. Återkommen till fäderneslandet utställde hon flere utsikter i akvarell från denna sin färd. År 1884 besökte hon Spanien.

Hon har utfört ett stort antal landskap, genrer och karaktärshufvuden i akvarell. Af dessa hafva många varit exponerade i våra konstföreningar.

*

I den höga åldern af 99 år har i Paris aflidit mrs Tevis, mormoder till härvarande engelske minister sir Francis Plunketts fru.

*

Kvinnofrågan i Österrike. En kvinnosakförening har bildats i Österrike. Enligt österrikiska lagen får icke någon förening existera utan regeringens sanktion. Efter många svårigheter hafva stiftarna af den nämnda föreningen lyckats erhålla denna sanktion, och den höll den 21 dennes sitt första möte i Wien.

Teater och musik.

Kungl. operan har utan all gensägelse gjort ett lyckligt grepp genom att återupptaga *Aubers* ypperliga opéra-comique »Fra Diavolo», hvilken i måndags afton i ny uppsättning gick öfver scenen under hr *Hennebergs* ledning. Den fulltaliga publiken försattes i den angenämaste stämning och gaf denna uttryck genom mindre vanligt enhälliga applåder och rik blomsterhyllning. »Fra Diavolo» verkar ännu föga föråldrad och intager alltjämt genom sin melodiösa, spirituella musik samt den verkligt roliga libretton. I måndags var det den 171:a gången den gick öfver vår operascen.

Naturligtvis var kvällen främst hr *Ödmanns*, som i den ädle banditens kappa lyckats kläda en af sina allra bästa såväl vokala som sceniska skapelser. I de första akterna förmärktes nog spår af premiérens osäkerhet, hvilket väl knappast kan förundra, då man betänker partiets storlek, men han både spelade och sjöng upp sig för hvarje scen, och den stora arian i tredje akten gick med öfverdådig bravur. Lagerkransar och blommor regnade för hans fötter.

Hans medspelande delade med stor heder aftonens framgång. Herr *Johansson* gaf en alldeles dräplig bild af den flegmatiske lorden, och fröken *Wolf* sekunderade honom godt som lady Kockburn, om ock komiska uppgifter egentligen ej kunna sägas ligga för hennes temperament. Fröken *Holmstrand* var mycket täck som Zerlina och sjöng vårdadt och smakfullt.

Herr *Lundmarks* Lorenzo bar ock vittne om samvetsgranna studier, som icke saknade sitt erkännande. Herrar *Brags* och *Henrikssons* herrar röfvare förtjäna äfven omnämnas.

Som sagdt: framgången var gifven, och utom hr Ödmann, erhöll, efter första akten, fröken Wolf en lagerkrans, efter den sista fröken Holmstrand en präktig rosenbukett.

I morgon lördag gifves symfonikonsert.

K. Dramatiska teatern har ej haft samma lycka med sitt senaste program som med de närmast föregående. *Georges Ohnets* romaner äro, som det heter, »kända i orten» för sin onaturlighet och uppstyltning, och hans dramatik visade sig hålla dessas lofven. »Grefvinnan Sarah» är för öfrigt endast en direkt dramatisering af romanen med samma namn. Den tröttsamt långrandiga anrättningen — på premiéren drog den ut till kl. 11,15 — fick emellertid en mycket vårdad framställning på Dramatiska teatern både hvad spel och uppsättning angår; man vore frestad att säga: allt för vårdad, i hvarje fall oförtjänt. Fru *Fahlman* som den märkvärdigt tjusande grefvinnan framtedde en briljant apparition och ett rutineradt spel, fröken *Seelig* en intagande mjukhet i ingenuens roll. Herr *Fredriksson* gjorde en fransk general — och att denne då blef elegant, är onödigt försäkra. Herr *Hillberg* var bara öfverste, men skämdes icke för sig för det, utan gick omkring och brummade och skrämde den stackars hr *Palme* (Léopold Frossard) alldeles förskräckligt, tills denne mot slutet tog mod till sig och själf morskade upp sig. Herr *Skånberg* tog sig ypperligt ut i franskt rödbyxad uniform och spelade med värme. Publiken förblef dock hela tiden kylig, och »Grefvinnan Sarah» har nog redan vid detta laget spelat ut sin roll i Stockholms teatersalonger.

Litteratur.

Skrifkonstens historia. Med denna titel har ett läsvärdt och underhållande arbete utsändts i bokhandeln, omfattande en öfversikt öfver skrifkonstens utveckling från äldsta till senaste tid, hvarvid särskildt afseende fästs på vårt nuvarande alfabet. Det är ett utdrag från olika forskare och författare, som verkställts af tvänne inom detta fack högeligen kompetenta personer, bröderna *Otto* och *John Påhlman*, de kände föreståndarne för det välrenommerade Handels- och skrifinstitutet härstädes. Det lilla arbetets värde förhöjes genom talrika illustrationer och jämförelsetabeller samt en i sin helhet vårdad typografisk utstyrsel.

En lärarinnas roman.

En svensk kulturbild,

tecknad på verklighetens grund för Idun

af

Algot Sandberg.

(Forts.)

Gråten lättade hjärtat. Som hon låg där med ansiktet doldt i händerna, kände hon så småningom, hur ett stilla lugn bredde sig öfver hennes kvalda själ, och förunderligt styrkt af denna bön utan ord reste hon sig. Hon tyckte sig icke längre så öfvergifven, kammaren föreföll henne icke mer dyster. Hon tog upp sångboken och började efter siffertecknen sakta sjunga den vackra melodien. Snart kunde hon den, och hon sjöng den om och om igen. Så gick hon bort för att taga bibeln, som hon också sett bland böckerna, och satte sig att läsa ett kapitel.

Plötsligt for hon upp förskräckt. Det bultade på dörren till skolsalen. Hon lyssnade. Bultningarna blefvo starkare, och hennes ängslan steg. Genast stod för henne, hvad hon hört flickan på stationen och äfven postiljonen berätta. Gud, hvad kunde det vara!

Hon hörde några svordomar och trefvande steg. Hon hade dragit sig längst in emot kakelugnen och hade ögonen fästa på fönstret. Hon kände benens vikta under sig, då hon såg ett skäggigt ansikte trycka sig mot rutan och hörde en grof röst skrika:

»Det var då också hin, att hon inte kan öppna, när hon är hemma. Jag vill henne ingenting ondt, bara tala vid henne.»

Darrande gick Kerstin genom det kolmörka skolrummet ut och låste upp dörren. Karlen klef in och följde henne in i kammaren. Det var en grof, smutsig en med yfvigt hår och skägg. Kerstin såg på honom, utan att säga något.

»Ja, hon behöfver min själ inte darra på det där viset. Jag har ingenting elakt i sinnet. Men jag gick förbi, och då hörde jag henne sjunga, och som jag visste, att den nya skolmamsellen kommit i dag, tänkte jag säga henne ett ord. Se jag heter Pettersson och bor här uppe i skogen och har två ungar, som gå i skolan. Men jag vill inte att dom ska lära sig något nymodigt, som hon, som nu är sjuk, försökte tratta i dom. Inte några tocka där visor inte. Mycke religion ha vi nog inte här, men det lilla som finns vill vi ska vara af rätta slaget. Alltså tyst med kvintileringarna för barnen, annars tar hus i helsike. Vi vill inte ha med katoliker att göra, så mycket hon vet det. Och nu går jag, och hon ska inte vara rädd, för hon ser hygglig ut, och så skall jag hjälpa henne med att stänga luckorna, för det kan nog vara bra det. Godafton.»

Han gick, och väl utkommen, slog han verkligen till luckorna, som Kerstin hastigt skrufvade igen. Så skyndade hon ut och läste dörren.

Hon var så uppskakad, ett hon darrade som ett asplöf och nervöst började tårarne flöda. Men med viljeansträngning samlade hon sig och bäddade soffan, där hon skulle ha sin liggplats. Hon bredde ut framför glöden i kakelugnen de präktiga linnelakan, som hon fått med sig hemifrån, en sista återstod af det forna välståndet. Hennes tankar gingo till modren där borta i den lilla staden. Nej, hit finge hon ej komma, ja, hon skulle ej ens få veta, hur hennes flicka egentligen hade det. Då skulle hon bli hjärtängslig.

Innan Kerstin gick till sängs, sjönk hon åter på knä, och styrkt af den tysta bönen, slumrade hon snart in i den ensliga kammaren, medan skogen susade för stormen och regnet föll i strömmar därutanför.

TREDJE KAPITLET.

Kerstin spratt upp ur sömnen tidigt följande morgon af några sakta knackningar på dörren till skolsalen. Hon skyndade upp och öppnade. Det var ett par små flickor och en gosse, som drypande af regn stodo utanför på trappan.

»Så tidigt ni komma, barn!»

»Ja, vi skulle sopa skolsalen.»

»Jaså, stig då in och börja. Jag kommer strax ut och hjälper er.»

Hon klädde sig i hast och gick ut till barnen. De både flickorna fäktade sig svettiga med hvar sin lång damborste, under det gossen förgäfves sökte göra eld i järnkaminen. Barnen sågo litet skyggt på henne genom dammet, som stod högt i tak.

»Bruka ni inte göra det här om eftermiddagarne, innan ni gå härifrån?» sporde Kerstin.

»Nej,» svarade den ena af flickorna.

»Nå, då skola vi börja med det hädanefter. Och så skola vi stänka vatten på golfvet, så dammar det inte så mycket. Ha ni ej fått lära er det?»

»Jo.»

»Nå hvarför göra ni det inte då?»

Intet svar.

»Hvad heta ni?»

»Stina... Anna!»

»Godt, och du lille därborta?»

Pojken blåste ner i kaminen, så att askan rök om honom.

»Nå hörde du inte, hvad jag frågade?»

»Olof.»

»Så skynda er då, Stina och Anna och Olof, och när ni väl uträttat ert arbete, så knacka då på dörren in till mitt rum, skall jag bjuda er på en kopp kaffe.»

Då Kerstin gått in till sig, hörde hon, hur barnen började samtala med hvarandra.

»Hon ä' visst snäll,» sade ena flickan.

»Ä, hon gör sig bara till,» svarade pojken. »Vi ha kommit öfverens att inte lyda henne. Kanske ger hon oss smörj, och då skall hon få se på annat, det har min stora bror sagt.»

»Men kanske hon är snällare än den andra mamsellen?»

»Sopa på nu, Stina, få vi kaffe.»

Efter en stund knackade flickorna på dörren till Kerstins rum. Hon kom ut.

»Jaså, ni ha slutat. Då skola vi se, hur ni gjort ifrån er ert arbete. Nej, mina små flickor, det här är inte ordentligt. Soporna ligga kvar här och där. Tag bort dem också.»

Flickorna togo ånyo, utan att säga något, fatt på borstarna, då Olof ropade:

»Gör det inte, töser, gör det inte!»

»Hvad sade du, Olof?» frågade Kerstin allvarsamt.

Pojken teg.

»Fy skam, min gosse, att säga så. Vill du inte bli god vän med mig?»

»Nej!»

»Hvarför det då?»

»För det är inte roligt att gå i skolan.»

»Tycker du inte? Vi få väl se ändå. Och nu ha Stina och Anna tagit vara på hvad de lämnade kvar, och nu gå vi in, så få vi litet kaffe.»

Barnen blefvo stående vid dörren, och Kerstin måste riktigt truga dem att dricka det varma rykande kaffet. Under tiden började de öfriga barnen anlända, och när klockan blef åtta, började Kerstin sin första lektion med bön och sjungandet af en psalmvers. Hon hade en klar och vacker sopran, och barnen lyssnade förvånade till sången. Under densamma hade ytterligare några kommit till, men vid uppropet fattades ännu många.

»Bruka ni komma sent här?» frågade Kerstin. »Det tycker jag inte om, och för framtiden få ni bättre passa på. De försumliga skrifver jag upp, och så kommer det i boygen sedan.»

Det var i dag andra årsklassen Kerstin hade att undervisa. Hon följde det redan uppskrifna schemat med räkning och välskrifning, katekes och biblisk historia. Hon fann barnen okunniga och vårdslösa, ouppmärksamma och själfsvåldiga, och redan efter första timmen var hon alldeles uttröttad af alla tillsägelser och rättelser hon måste göra.

Förmiddagen gick dock, och middagslofvet kom. Vädret hade blifvit bättre, hvarför de flesta barnen gingo ut för att i det fria äta sin frukost.

Kerstin kände sig nedslagen, där hon begrundande satt på sin soffa. Hur olika var ej detta mot att undervisa i öfningsskolan på seminariet! Hvilket tålamod och hvilken vishet det fordrades! Å ena sidan icke lämna olaterna oanmärkta och å den andra icke genom för mycket kält göra barnen dolska och ovänligt stämda. Hon måste göra sig älskad af dem. Ja, men huru? Dessa barn tycktes så litet veta, hvad kärlek ville säga, att det kanske blef henne alldeles för svårt att nå fram till deras hjärtan. Men hon ville försöka.

De flesta af barnen hade nu slutat sin frukost, och Kerstin väcktes ur sina tankar genom deras ras och stoj på platsen utanför. Hon ville gå ut och deltaga i deras lek och öfvervaka, att ingenting orätt skedde. Då hon gick genom skolsalen, hörde hon snyftningar från ett hörn. När hon såg dit, varseblef hon en liten trasig pilt, som satt på en bänk med hufvudet doldt i händerna. Han grät öfversiggifvet. Kerstin gick till honom.

»Hvarför gråter du, min gosse?»

Han såg upp till henne med stora, tårdränkta ögon, som lågo djupt inne i ett magert och blekt ansikte.

Hon upprepade sin fråga. Men gossen fortfor att gråta.

»Hvad heter du, mitt barn?»

»Petter.»

»Har någon varit stygg mot dig?»

»Nej.»

»Nå men se så, tala då om för mig, hvarför du är så ledsen.»

Men det ville inte fram. Kerstin måste taga honom med in i sitt rum, där hon satte honom bredvid sig och började smekande tala med honom. Slutligen kom det under snyftningar:

»Jag . . . är . . . så . . . hungrig!»

»Stackars liten! Har du inte haft någon frukost?»

»Nej, mamma hade ingenting i dag. Pappa söp opp allt igår hos krögarn.»

»Min lille vän, inte får du vara hungrig! Se här har du en brödkaka, och så skall jag gå efter en kopp mjölk åt dig.»

Petter grep sig glupskt an med brödkakan. Den försvann snart, och ju mindre den blef, desto färre blefvo tårarne.

»Brukar du ofta vara utan frukost, Petter?»

»Ja, när pappa är full. Ibland får jag litet af de andra barnen, men jag får inte tigga af dem, det har mamma sagt. Vi äro inte från den här socknen egentligen, ha bara varit här ett år, och därför äro de stygga mot mig. Olle ville ge mig bröd i dag, men då skulle han först snyta sig på det, och då kunde jag inte äta. Då skrattade de åt mig.»

»Stackars liten pilt!» tänkte Kerstin.

— — — — — — — — — — — — — — — —

På eftermiddagen hade Kerstin tagit fram en bok att föreläsa ur för barnen. Hon ville söka göra undervisningen intressant för dem. Hon läste om ångbåtar och järnvägar, och barnen lyssnade tämligen uppmärksamt. Då och då gjorde hon en fråga om ett och annat af hvad som föredrogs.

Hon hade sökt förklara hvad ånga var och hur mångfaldig dess betydelse, bland annat just att drifva fram ångare och lokomotiv, och frågade;

(Forts.)

Från Iduns läsekrets.

Hvar gå gränserna för en tjänarinnas skyldigheter?

Svar till »Nygift».

Det första ni bör iakttaga vid antagande af en ny tjänarinna är att noga taga reda på den familjs förhållanden, hvarest hon sist tjänat. Hennes förra husbondefolk bör först och främst ha mycket mindre inkomster än ni, tarfligare möbler, tarfligare mat och många barn, så att tjänarinnan haft mycket att göra. Bäst är att taga tjänarinnan från en aflägsen trakt på landet, där hon innehaft plats hos någon skollärare eller komminister. När sedan den enkla landtflickan kommer, anmärk ej för mycket på hennes tarfliga uppträdande; låt henne tala landtligt, beröm hennes hemväfda kläder. Bed er hustru framförallt föregå henne med ett godt exempel och med arbetsamhet, bed er hustru på lediga stunder undervisa tjänarinnan i något handarbete, som kan göra henne ett nöje. Försök att för tjänarinnan indela arbetstiden med t. ex. en timmes ledighet efter middagen, samt så att arbetet om aftnarna ej blir för sent slut. Lämna tjänarinnan några timmars ledighet om söndagarna att använda efter godtycke. Iakttager ni nu allt detta, så är jag viss om, att tjänarinnan med villighet både skall gå ärenden och hämta upp eder ved ur källaren.

Moster Emma.
Gammal erfaren husmoder.

Innehållsförteckning.

Emilie Billmark; af *Claës Lundin.* (Med porträtt.) — Yrväder; poem af »*Klippans son*». — »Dansa svenska!» Af *Florentin.* — Öfverflödig; en berättelse från Rivieran, för Idun af *Rust Roest.* — Meddelande. — Till Chicago; prisbelönad uppsats af *Gustaf Gullberg.* — Vår pristäfling. — Om »Iduns julklappsbasar», filosofen Platon och det skönas idé; af *Ursula.* — Maten är halfva födan; ett realistiskt inpass af *Ellen Bergström.* — Ur notisboken. — Teater och musik. — Litteratur. — En lärarinnas roman; en svensk kulturbild, tecknad på verklighetens grund för Idun af *Algot Sandberg.* (Forts.) — Från Iduns läsekrets. — Tidsfördrif.

Tidsfördrif.

Bidrag mottagas med tacksamhet.

Månstrålegåta.

Logogryf.

Att oersättlig kan ingen vara
jag mer än andra får pröfva på,
ty blir jag uttjänt, så är det bara
att nytt och bättre i stället få.
Jag blifver utsatt för köld och hetta,
för slag och stötar ju äfvenså,
och blir jag utsliten utaf detta,
så får jag genast ur tjänsten gå.
Men om jag lyckas att gammal blifva,
trots alla faror, jag genomgår,
då lön för mödan man vill mig gifva,
då blir jag prisad och värde får.
Ja, då man äflas att sin mig kalla,
fast i min ungdom jag glömd mig fann.
Jag, aktas, visas som skatt för alla,
man vill ej mista mig då minsann!

Ett sjutal delar jag presenterar,
mer jag icke kan hjuda på.
På lifvets marknad säg hvad varierar?
Ett namn som mannen ibland kan få.
Säg växter två, som till nytta lända.
Och dito en, som ock gagna kan.
Hvem ljus och värme till oss kan sända?
En fisk i strömmen, hur heter han?
Hvem smyger sakta i skogens gömma?
Hvem rusar hurtigt kring ängen fram?
En stad i Södern vi ej få glömma.
En vacker blomma på taggig stam!
En nära slägting. — Isregionen.
Och hvem vattentät ej kallas kan.
Nämn en produkt ifrån varma zonen.
Hvad här på jorden du icke fann.
Ett litet vapen i forna tider.
På bäckens språk säg mig namn, ja, två!
Hvarifrån fartyget sakta glider.
En titel se'n, som ej alla få.

I. Z—s.

Gåta.

Nämn *en flod; en kejsare* du ställer
i dess midt, och du *en statsman* har.
Tysk *den första* är; en ryss *den andre;*
ifrån Frankrike *den tredje* var.

Mosaikuppgift.

M	A	R
		I
		A

R	O
O	
S	A

		D
A	R	I

S	A

Vidstående fyra figurer skola ordnas till en kvadrat, hvars hvarandra motsvarande horisontal- och vertikalrader bilda samma ord. Dessa äro: 1) En färg. 2) En forntida herskare. 3) En skald. 4) En musikterm.

Bokstafsgåta.

Tag 8 a, 1 b, 2 c, 1 d, 11 e, 2 f, 3 g, 2 h, 3 i, 1 j, 3 k, 5 l, 1 m, 3 n, 9 o, 3 p, 11 r, 5 s, 7 t, 3 u, 1 ü, 1 w, 1 ä och bilda 12 ord, hvilkas begynnelsebokstäfver utgöra namnet på en framstående fransk författare och slutbokstäfverna namnet på ett af hans arbeten.

Orden äro: 1) Stad i Pommern. 2) Ö vid grekiska kusten. 3) Stad i Tyskland. 4) Stad i Frankrike. 5) Dram af José Echegaray. 6) Stad i Böhmen. 7) Stad i Sverige. 8) Biflod till Volga. 9) Stad i Holland. 10) Stad i Sverige. 11) Stad i Sverige. 12) Stad i Schlesien.

Vanja.

Sammansatt charad-palindrom.

Första delen.

Mitt första rättfram, plus ett k
kan »hängas» på.
Det *bakfram,* allt med samma lån,
har vikt som spån.
Mitt andra, rättfram, är ett djur,
med lugn natur,
men *bakfram* en »föreningslänk»
— husbondens skänk.
Mitt tredje, rättfram, minus l,
får »lillen» snäll,
Och *bakfram,* arbete det är,
man säga plä'r.
Mitt hela är en ryslig best,
som nog som gäst
oss har uti vårt kalla land
besökt ibland.

Andra delen.

Mitt första, rättfram, kan jag tro
göms i din sko.
Det *bakfram* en partikel är,
så skolan lär.
Mitt andra — sällsynt tydas kan,
det mången fann!
Och det blir samma ord och sak
Båd' fram och bak.
Mitt hela till båd' kvinna, man
nog vägen fann,
det syns i smärta, sorg och strid,
i fröjd och frid.

Mitt sammansatta hela ord

är på vår jord
förställning, falskhet, arganlist
båd' först och sist.

Ebon Hoi.

Namnförbindelsegåta.

ANTONIUS, PSYKE, KUNIGUNDA,
NINUS, KAIN, JULIA.

Sök till hvart och ett af dessa sex namn ett annat, som står i förbindelse med det nämnda. Initialerna till de nya orden bilda namnet på en berömd fältherre.

Lösningar.

Logogryfen: Eldbrasan: ed, sned, band, bra, eld, al, led, Sala, Ran, sand, blad, ben, dela, ras, as, lera, bal, Elsa, Lena, Edla, Sara, Elna, Bel, bas, ans, Ane, dal, dans, bad, resa, reda, sela, salar, rasa, elda, Lars, bana, arla, Asar, and, Als, aln, brand.

Bokstafsgåtan: 1) Wartburg. 2) Årder. 3) Remmare. 4) Tulubb. 5) Loke. 6) Aden. 7) Nu. 8) Dagmar. — »Vårt land» och Runeberg.

Gåtan: Intet.

Triangelaritmogryfen: Malin, Aron, lom, in.

Charaden: Byrråchef.

Förvandlingsgåtan: 1) Pimpsten. 2) Angenäm. 3) Telefon. 4) Arboga. 5) Geografi. 6) Orleans. 7) Numera. 8) Ishafvet. 9) Elfrida. 10) Nevralgi. — Patagonien.

Matematiska uppgiften:

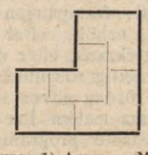

Palindromerna: 1) Arom — Mora. 2) Nora —Aron och Floda — Adolf.